Борщівський агротехнічний фаховий коледж

(повне найменування вищого навчального закладу)

Відділення «Агрономія. Будівництво та цивільна інженерія»

(назва відділення)

Циклова комісія агрономічних дисциплін

(назва циклової комісії)

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Завідувач відділення

_____ Володими ГІЛЬТАЙ

"31" серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Землеробство

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність H1 Агрономія

Освітньо-професійна програма Виробництво і переробка продукції рослинництва

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

2026-2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної практики «Землеробство» розроблена на основі ОПП Виробництво і переробка продукції рослинництва, затвердженої на засіданні педагогічної ради Борщівського агротехнічного фахового коледжу від 27 серпня 2026 року протокол №1

Розробник: Ключович Г.М. – викладач спецдисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Робочу програму розглянуто на засіданні циклової комісії агрономічних дисциплін

Протокол від "31" серпня 2026 року № 2

Голова циклової комісії _____ Ірина ДЕСНЕГА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Виписка з навчального плану

Семестр	Кількість годин				
	Денна форма				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Лаборат заняття	Практ заняття	Інд. зан.
1	2	3	4	5	6
Навчальна практика Землеробство					
II курс II	45			18	27

Опис навчальної практики

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Кількість кредитів – 1,5

Загальна кількість годин - 45</td><td rowspan="11">Галузь знань
H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
(шифр і назва)

Спеціальність
H1 Агрономія

(код і назва)

Освітньо-професійна програма
Виробництво і переробка продукції рослинництва
(назва спеціалізації)

Освітньо-професійний ступінь
фаховий молодший бакалавр</td><td colspan="2" rowspan="2">Основна</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>год</td><td>год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>год</td><td>18 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год</td><td>год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>год</td><td>27год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: усне і письмове опитування, тестування, залік</td></tr>
</table>

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Мета практики: «Землеробство» закріплення і поглиблення знань, які одержані студентами в процесі теоретичного навчання та набуття практичних умінь і навичок під час проведення польових і лабораторних досліджень.

Завдання: проводити польове обстеження ґрунтів, розпізнавати за зовнішніми ознаками ґрунтові типи і різновиди, відбирати мікромоноліти і зразки ґрунтів із різних генетичних горизонтів, описувати будову ґрунтового профілю, визначати механічний склад ґрунтів у польових умовах, оформляти журнал обстеження ґрунтів і складати ґрунтову карту, розпізнавати бур'яни, робити польове обстеження полів на забур'яненість та складати карту забур'яненості полів, складати різні типи і види сівозмін, розробляти протиерозійні заходи в умовах конкретного господарства, робити контроль якості обробітку ґрунту.

Методи: Під час проведення практики використовуються різні форми і методи навчання з впровадженням елементів проблемного характеру, з метою обстеження полів, визначення типів і різновидностей ґрунтів, ступеня їх забур'яненості, складання різних типів і видів сівозмін для конкретних господарств, ознайомлення з наявними видами ерозії у господарстві і розробки протиерозійних заходів. Практичні заняття допомагають здобувачам освіти закріпити набуті теоретичні знання та професійні навички.

Компетентності та результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Загальні компетентності	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК 6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність працювати в команді
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності. СК2. Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури та дикорослі рослини, оцінювати їх фізіологічний стан, адаптаційний потенціал, визначати чинники поліпшення росту, розвитку і якості продукції. СК3. Здатність розпізнавати основні типи та різновиди ґрунтів, обґрунтовувати напрями їх використання у землеробстві та прийоми відтворення родючості СК5. Здатність розуміти основні біологічні та агротехнологічні правила і теорії, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин. СК8. Здатність розуміти фізіологічні процеси сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач. СК9. Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК11.Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища. СК12. Здатність забезпечувати безпечність праці під час вирощування сільськогосподарських та інших рослин СК14.Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.
Результати навчання	РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії

	РН2. Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, у тому числі з професійних питань. РН4. Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів РН8. Здійснювати первинний лабораторний аналіз зразків ґрунту, рослин і продукції рослинництва РН9. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва. РН13Оцінювати якість виконання польових робіт та раціонально використовувати природні ресурси. РН15 Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва РН17 Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети РН18 Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності РН20 Здатність формувати культуру професійного мовлення

Програма навчальної практики

1. **Польове обстеження ґрунтів зони розташування навчального закладу**

Польове обстеження ґрунтів, його завдання, періодичність, види.

2. **Обстеження полів господарства на ступінь забур'яненості**

Методи обліку забур'яненості посівів. Методи визначення засміченості ґрунту насінням і вегетативними органами бур'янів.

3. **Складання сівозмін різних типів і видів**

Складання різних типів і видів сівозмін для конкретних господарств згідно з індивідуальними завданнями.

4. **Ознайомлення з системою обробітку еродованих ґрунтів господарства**

Ознайомлення з наявними видами ерозії у господарстві і розробка протиерозійних заходів. Контроль якості основних заходів обробітку еродованих ґрунтів. Оціночні показники якості в польових умовах конкретного господарства.

Структура навчальної практики Землеробство

№ з/п	Назва розділу (модуля), теми (змістові модулі)	Кількість годин				
		всього	у тому числі			
			лекції	лз	пз	св
1	Польове обстеження ґрунтів зони розташування навчального закладу	18			7	11
2	Обстеження полів господарства на ступінь забур'яненості	8			4	4
3	Складання сівозмін різних типів і видів	8			4	4
4	Ознайомлення з системою обробітку еродованих ґрунтів	11			3	8
	Всього	**45**			**18**	**27**

Самостійна робота

1. Польове обстеження ґрунтів зони розташування навчального закладу
2. Обстеження полів господарства на ступінь забур'яненості
3. Складання сівозмін різних типів і видів
4. Ознайомлення з системою обробітку еродованих ґрунтів господарства

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з практики
2. Методичні вказівки щодо виконання програми практики
3. Зразки звітів щоденника
4. Інструкції з техніки безпеки на робочих місцях

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. АГРОҐРУНТОЗНАВСТВО. Навчальний посібник /У двох частинах /Частина1 ЗАГАЛЬНЕ ҐРУНТОЗНАВСТВО. За редакцією доктора сільськогосподарських наук, професора В. В. Дегтярьова і кандидата сільськогосподарських наук, доцента Ю. В. Дегтярьова. Харків: «Біотехкнига», 2025
2. Ґрунтознавство : навч. посіб. / Бабкіна І.М., – Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2021. – 168 с.
3. Демидась Г. І., Гаврилюк В. А. «Ґрунтознавство з основами землеробства: Практикум» (Видавництво «Центр учбової літератури», 2018
4. Лико Д.В. і ін. Ґрунтознавство. Практикум. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2024.-260 с.
5. Мойсієнко В. В., Власенко М. Ю. та ін. «Землеробство з основами ґрунтознавства: Лабораторно-практичний практикум» (Видавництво «Магнолія 2006», 2019–2021)

6. Позняк С. П., Красєха Є. Н. «Польове дослідження ґрунтів і складання ґрунтових карт (Практикум)» (Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2019)
7. Практикум з землеробства / за ред. І. Д. Примака, В. П. Ґудзя (Видавництво «Центр учбової літератури» / ЦУЛ, 2018–2020)

Допоміжні

8. Геологія з основами мінералогії: Навчальний посібник/ Д.Г.Тихоненко та ін. – К.: Вища шк., 2003. – 287с.
9. Землеробство : лабораторний практикум для студентів спеціальності 201 «Агрономія» / уклад. : М. І. Биков, О. В. Пащенко. – К. : НУБІП України, 2022. – 124 с.
10. Журнали: «Пропозиція», «Агроном», «Зерно», «Агробізнес» «Аграрний тиждень» і інші.
11. Методика визначення агровиробничих груп ґрунтів : практ. наук. вид. / за наук. ред. В. Б. Солов'я. – Харків : ННЦ «ІГА ім. О. Н. Соколовського», 2020. – 88 с.

Засоби діагностики результатів навчання

Платформа Google Classroom

Форми поточного, підсумкового контролю знань

1. Тестовий контроль
2. Захист звітів
3. Усне опитування
4. Залік

Політика навчальної практики

• Порушення термінів виконання завдань та перескладання. Відпрацьовувати пропущені заняття відповідно до графіку проведення консультацій та за допомогою технологій дистанційного навчання.

• Політика щодо академічної доброчесності. Дотримуватись принципів академічної доброчесності, правил цитування під час створення презентацій, відповідей на заняттях, підготовки доповідей.

• Політика щодо відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. У зв'язку з відсутністю на заняттях з поважної причини (хвороба та ін.) навчання може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Критерії оцінювання результатів навчальної практики за 4-х бальною шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач освіти виявляє глибокі, всебічні та системні знання й практичні навички. Бездоганно виконує всі завдання у полі та лабораторії. Самостійно і правильно заклав ґрунтовий розріз, провів морфологічний опис профілю без помилок, точно визначив агровиробничу групу ґрунту, вид засміченості та розрахував елементи структури врожаю чи ротацію сівозміни. Щоденник-звіт з практики оформлений ідеально, відповідно до вимог, містить усі схеми, замальовки монолітів, аналітичні таблиці та чіткі самостійні висновки. Зданий вчасно. Вільно, логічно та аргументовано відповідає на всі питання комісії, пов'язує теорію з практичними спостереженнями, демонструє вміння користуватися польовими приладами та картами ґрунтів
«Добре»	Студент володіє програмою практики, але припускається незначних неточностей у роботі чи поясненнях. Впевнено виконує польові та лабораторні завдання. Вміє описувати ґрунтові горизонти та визначати бур'яни, але припустився 1–2 дрібних помилок у розрахунках або класифікації (наприклад, помилився у визначенні механічного складу ґрунту «на дотик» між суглинком легким та середнім). Щоденник-звіт містить повний обсяг виконаних робіт, але є незначні огріхи в оформленні графічного матеріалу або таблиць. Висновки мають дещо узагальнений характер. Здобувач освіти правильно відповідає на запитання, але для повного розкриття теми потребує навідних запитань від викладача. Має незначні труднощі при швидкому аналізі взаємозв'язку між властивостями ґрунту та обробітком ріллі.
«Задовільно»	Виконуються завдання переважно за зразком або за допомогою керівника практики, знання мають фрагментарний характер. Завдання практики виконані не в повному обсязі або з суттєвими помилками. Студент розрізняє лише основні типи ґрунтів чи фази розвитку бур'янів, припускається помилок під час взяття ґрунтових зразків чи визначення структури поля. Потребує постійного контролю з боку керівника. Щоденник-звіт оформлений неохайно, відсутня частина обов’язкових схем чи описів окремих днів практики, аналітичні таблиці заповнені з помилками, висновки мають суто формальний або списаний вигляд. Здобувач освіти відповідає невпевнено, плутає терміни (наприклад, структуру ґрунту з текстурою), важко орієнтується у методиці польових досліджень, виявляє знання лише базових речей.
«Незадовільно»	Студент не опанував обов'язкові практичні навички, передбачені робочою програмою. Пропустив більшу частину практичних занять без поважних причин. Не вміє виконувати базові операції (визначити вологість, закласти прикоп, розпізнати головні родини бур'янів чи типи ерозії). Щоденник-звіт не представлений на перевірку, або виконаний менш ніж на 50% і містить грубі помилки, які свідчать про те, що студент не брав участі у практиці. Не може відповісти на елементарні запитання за програмою практики. Дисципліна чи практика не зараховуються, студент направляється на повторне проходження або відрахування.